

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ หลักการและเครื่องมือ

WA 395 ข258ก 2559 ฉ.2

* B 0 0 5 0 0 8 3 *

การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ : หลัก...

ห้องสมุดวิทยาศาสตร์ตามราชชนนี นครราชสีมา

ซัชวาลัย จันทรวิจิตร

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญภาพ

สารบัญตาราง

บทที่ 1	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเอชไอเอ	1
	ความหมายของเอชไอเอ	1
	แนวคิดของเอชไอเอ	2
	ประเภทของเอชไอเอ	3
	ประโยชน์ของเอชไอเอ	5
	ปัญหาและความท้าทายของเอชไอเอ	7
	มาตรฐานของการทำเอชไอเอ	9
	สุขภาพและปัจจัยกำหนดสุขภาพ	10
	นิยามศัพท์	17
	บรรณานุกรม	23
บทที่ 2	ขั้นตอนการทำเอชไอเอ	29
	ขั้นตอนการกลั่นกรองโครงการ	32
	ขั้นตอนการกำหนดขอบเขตการศึกษา	35
	การค้นหาประเด็นผลกระทบ	37
	การจัดทำที่ไออาร์	40
	ขั้นตอนการประเมินผลกระทบ	42
	ขั้นตอนการจัดทำข้อเสนอแนะ	52
	ขั้นตอนการประเมินและติดตามผล	55

	การเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพ	57
	ขั้นตอนการจัดทำรายงาน	61
	บรรณานุกรม	67
บทที่ 3	เอชไอเอแบบเร่งด่วน	69
	ขั้นตอนในการทำเอชไอเอแบบเร่งด่วน	70
	การเตรียมพร้อมก่อนการประชุม	70
	การประชุมเชิงปฏิบัติการ	71
	การจัดทำรายงาน	73
	บรรณานุกรม	77
บทที่ 4	การประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพ	79
	วิธีการประเมินความเสี่ยง	82
	การประเมินความเสี่ยงเชิงคุณภาพ	84
	การประเมินความเสี่ยงเชิงปริมาณ	88
	การบ่งชี้อันตราย	90
	การประเมินความสัมพันธ์ของขนาดสัมผัสกับการ ตอบสนอง	91
	การประเมินการรับสัมผัส	95
	การประเมินและแจกแจงความเสี่ยง	104
	ประโยชน์และการใช้การประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพ	109
	หน่วยงานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน ความเสี่ยง	111
	บรรณานุกรม	113
บทที่ 5	การศึกษาทางด้านระบาดวิทยา	115
	การศึกษาเชิงพรรณนา	116
	การศึกษาเชิงวิเคราะห์	117

	ขั้นตอนการศึกษาทางด้านระบาดวิทยา	121
	การพิสูจน์ความเป็นสาเหตุทางระบาดวิทยา	124
	บรรณานุกรม	126
บทที่ 6	เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ	129
	เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ	130
	การสนทนากลุ่ม	131
	การทบทวนวรรณกรรม	133
	การสัมภาษณ์เชิงลึก	140
	การสังเกต	145
	บรรณานุกรม	148
บทที่ 7	การมีส่วนร่วมของประชาชน	149
	แนวปฏิบัติที่ดีของการมีส่วนร่วม	151
	ขั้นตอนในการทำกระบวนการมีส่วนร่วม	154
	ผู้มีส่วนได้เสีย	158
	เครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการมีส่วนร่วม	159
	ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วม	165
	ตัวอย่างการมีส่วนร่วมที่ดี	166
	บรรณานุกรม	171
บทที่ 8	เอชไอเอยูในประเทศไทย	173
	พัฒนาการของเอชไอเอยูในประเทศไทย	173
	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเอชไอเอยู	175
	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเอชไอเอยู	180
	การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพในรายงานการวิเคราะห์ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	186
	บรรณานุกรม	192

บทที่ 9	กรณีศึกษาด้านเอชไอเอ	195
	นโยบายลดระยะการวิ่งของยวดยานในรัฐออริกอน	197
	การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพจากโครงการปรับปรุง ถนนหมายเลข 73	199
	เอชไอเอของนโยบายด้านการเกษตรและอาหาร กรณีศึกษาจากประเทศสโลวีเนีย	203
	เอชไอเอของแผนการจัดการขยะในระดับภูมิภาคใน ประเทศเวลส์	207
	เอชไอเอของโรงงานแปรรูปไม้ที่เมืองนิวยอร์ก	210
	เอชไอเอเหมืองทองคำโมโตในประเทศคองโก	215
	การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพของแผนการ พัฒนาเมืองแวนคูเวอร์	225
	เอชไอเอกฎหมายจ่ายค่าจ้างในวันลาป่วย	229
	ผลกระทบต่อสุขภาพจากโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ กรณีศึกษาจากประเทศซิมบับเว	237
	การศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพจากมลพิษอากาศใน 8 เมืองใหญ่ในประเทศอิตาลี	243
	บรรณานุกรม	245
	ประวัติผู้เขียน	247

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
รูปที่ 1.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ	14
รูปที่ 2.1 ขั้นตอนการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ	31
รูปที่ 2.2 ผังแนวคิดการถ่วงดุลโครงการ	34
รูปที่ 2.3 แผนภาพผลกระทบต่อสุขภาพจากโรงไฟฟ้าชีวมวล	39
รูปที่ 2.4 แนวคิดการประเมินผลกระทบ	42
รูปที่ 4.1 การวิเคราะห์ความเสี่ยง	83
รูปที่ 4.2 กราฟความสัมพันธ์ระหว่างขนาดสัมพัทธ์และการตอบสนอง สาร A เป็นสารก่อมะเร็ง B และ C ไม่ใช่สารก่อมะเร็ง สาร B มีความเป็นพิษมากกว่าสาร C	92
รูปที่ 4.3 เส้นกราฟที่คาดการณ์โดยใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองกับขนาด สัมพัทธ์สารก่อมะเร็งในระดับต่ำที่พบได้จริงในสิ่งแวดล้อม	94
รูปที่ 4.4 ตัวอย่าง CSM สำหรับการรับสัมพัทธ์มลพิษทางอากาศจาก โรงงานอุตสาหกรรม	98
รูปที่ 9.1 การกำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบตาม 4 ปัจจัย	220
รูปที่ 9.2 การกำหนดระดับผลกระทบตามระดับความรุนแรง และโอกาสเกิดผลกระทบ	222
รูปที่ 9.3 ผลกระทบจากการไม่ได้หยุดพักเพื่อดูแลตนเองและ ครอบครัว	232
รูปที่ 9.4 ผลกระทบจากการไม่มีกฎหมายจ่ายค่าจ้างในวันลาป่วย	233

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 ปัจจัยกำหนดสุขภาพของประชาชนที่มักจะถูกนำมาใช้ ประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ	17
ตารางที่ 2.1 ตารางวิเคราะห์ขอบเขตการศึกษา	40
ตารางที่ 2.2 สรุปผลกระทบตามตัวชี้วัด	49
ตารางที่ 2.3 เนื้อหาในแต่ละบทของรายงานเอชไอเอ	63
ตารางที่ 4.1 ระดับผลกระทบและเกณฑ์ที่ใช้แบ่ง	85
ตารางที่ 4.2 ระดับโอกาสการเกิดผลกระทบต่อสุขภาพ	87
ตารางที่ 4.3 ตารางวิเคราะห์ความเสี่ยงต่อสุขภาพ	89
ตารางที่ 4.4 ค่ามาตรฐานการรับสัมผัสสารพิษที่พบได้บ่อย	106
ตารางที่ 7.1 ระดับการมีส่วนร่วมและลักษณะของการมีส่วนร่วม ของประชาชน	156
ตารางที่ 7.2 ตารางวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย	159
ตารางที่ 7.3 เครื่องมือแบบเห็นหน้าที่นิยมใช้ในการให้ข้อมูล	161
ตารางที่ 7.4 เครื่องมือแบบทางไกลที่นิยมใช้ในการให้ข้อมูล	162
ตารางที่ 7.5 เครื่องมือสำหรับรับข้อมูล	163
ตารางที่ 7.6 การมีส่วนร่วมในแต่ละขั้นตอนการทำเอชไอเอ	164
ตารางที่ 7.7 วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการมีส่วนร่วม	170
ตารางที่ 9.1 สรุปผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการก่อสร้าง โรงงานแปรรูปไม้	212
ตารางที่ 9.3 สรุปผลกระทบต่อสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการ	223

ตารางที่ 9.4	ข้อมูลกิจกรรมทางกายและการเข้าถึงอาหารเพื่อ สุขภาพของคนในเมืองแวนคูเวอร์ก่อนมีโครงการ	225
ตารางที่ 9.5	ระดับความน่าเชื่อถือของข้อมูล	228
ตารางที่ 9.4	ผลกระทบต่อสุขภาพจากกฎหมายจ่ายค่าจ้างใน วันลาป่วย	235
ตารางที่ 9.5	สรุปผลกระทบต่อสุขภาพจากโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ของประเทศซิมบับเว	240
ตารางที่ 9.6	ผลกระทบต่อสุขภาพที่เกิดจากฝุ่น PM10 ที่ความเข้มข้นเกิน 30 มคก./ลบ.ม.	244